

УДК 811.111'373.612.2'42(73)

СТЕПАНОВ Віталій – PhD (035 Філологія), асистент кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Харківська, 116, Суми, 40007, Україна (v.stepanov@gf.sumdu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8169-7908>

КОРОТЕНКО Євгеній – студент кафедри германської філології, Сумський державний університет, вул. Харківська, 116, Суми, 40007, Україна (yevheniikorotenko29@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0212-6638>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.5>

Бібліографічний опис статті: Степанов, В., Коротенко, Є. (2023). Асоціативний потенціал концепту ОППР у сучасному американському дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: «Філологія»*, 55, 44–54, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.5>

АСОЦІАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОНЦЕПТУ ОППР У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. Стаття репрезентує метафоричність як характерну ознаку асоціативного осмислення американською свідомістю концепту ОППР. Автори аналізують його за шаровою моделлю А.М. Приходька, у якій з-поміж таких сутностей, як поняття, образ та цінності, вибрано другий компонент для пілотних спроб щодо реконструкції асоціативного потенціалу концепту ОППР в американському соціумі.

Актуальність дослідження зумовлена союзними стосунками між США та Україною в стратегічній перспективі вирішення міждержавних конфліктів. Відтак релевантним є вивчення досвіду залагодження кризових ситуацій саме крізь призму американської спільноти.

Студія виконана за методикою концептуальної метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона в поєднанні з параметрами порядку метафоризації концепту Н.В. Таценко (спеціальність, дименсіальність, дискретність, посесивність, персоніфікація, артефактність тощо).

Матеріалом дослідження послугувала мініатюрна модель дискурсу – вибірка 100 контекстів із Корпусу сучасної англійської мови американського варіанта, що репрезентує об'єктивізацію лексеми «resistance» як імені концепту ОППР. Автори аналізують семантичну валентність імені ОПОРУ (його суміжні та несуміжні колокації) з параметровим виведенням метафор. Саме вони їй відповідають асоціативним образам концепту ОППР у його шаровій моделі. Ними стали метафори: ОППР є МІСЦЕ; РІЧ; РЕСУРС; ФРАГМЕНТ; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; ЧИННИК; МАШИНА; ІНСТРУМЕНТ; ІСТОТА; ОБ'ЄКТ СПРИЙНЯТТЯ / ВІДЧУТТЯ / АНАЛІЗУ / ШАНИ; ПРОДУКТ / СПОРУДА; ВОРОГ / ОПОНЕНТ; ЗАХИСНИК. Найвищу частотність виявили концептуальні метафори ОППР є РЕСУРС; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; ІСТОТА. Тобто американці образно осмислюють однойменний концепт переважно в утилітарно-прагматичному сенсі.

Перспективу майбутніх досліджень вбачаємо в уточненні наявних результатів на ширших корпусних вибірках, а також у комплексній реконструкції цілісної моделі концепту ОППР в американській свідомості. Можливе вивчення цього концепту крізь призму свідомості союзників (наприклад, Сполученого Королівства) для контрастного порівняння досвіду вирішення конфліктів між кількома державами.

Ключові слова: опір, концепт, шарова модель концепту, образ, концептуальна метафора, дискурс, корпус.

STEPANOV Vitalii – PhD (035 Philology), Assistant Lecturer at the Department of Germanic Philology, Sumy State University, 116, Kharkivska Street, Sumy, 40007, Ukraine (v.stepanov@gf.sumdu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8169-7908>

KOROTENKO Yevhenii – student at the Department of Germanic Philology, Sumy State University, 116, Kharkivska Street, Sumy, 40007, Ukraine (yevheniikorotenko29@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0212-6638>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.5>

To cite this article: Stepanov, V., Korotenko, Ye. (2023). Asotsiatyvnyi potentsial kontseptu OPIR v suchasnomu amerykanskomu dyskursi [Associating potential of the RESISTANCE concept in the modern American discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: A collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 55, 44–54, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.5> [in Ukrainian].

ASSOCIATING POTENTIAL OF THE RESISTANCE CONCEPT IN THE MODERN AMERICAN DISCOURSE

Summary. *The article represents metaphorization as a typical feature of the associating consideration of the RESISTANCE concept in American mind. The authors study the given concept via the layer model by A.M. Prykhodko. Among the layers of notion, image and values, we select the second component in attempting to reconstruct the associating potential of the RESISTANCE concept in the American community.*

The research topicality is conditioned by allied relationships between the USA and Ukraine from the strategic perspective to solve interstate conflicts. Therefore, it is relevant for us to learn the American experience of settling critical situations.

The research is based on the conceptual metaphor methodology by G. Lakoff and M. Johnson in combination with the metaphorization order parameters by N.V. Tatsenko (the spatial, dimensional, discrete, possessive, artifact, personifying ones, etc.).

As the research material, we apply a discourse mini-model – a 100-context sample from the Corpus of Contemporary American English. They represent objectivation of the lexeme «resistance» as the RESISTANCE concept name. The authors analyze the semantical valency of the RESISTANCE name (its adjacent and non-adjacent collocations) with the subsequent metaphor derivation. They correspond to associating images of the RESISTANCE concept within the layer model. Such images concern metaphors RESISTANCE is PLACE; THING; RESOURCE; FRAGMENT; PHYSICAL BODY; FACTOR; MACHINE; TOOL; HUMAN; PERCEIVING / FEELING / ANALYZING / RESPECTING OBJECT; PRODUCT / BUILDING; ENEMY / OPPONENT; DEFENDER. The highest frequency is shown by the metaphors RESISTANCE is RESOURCE; PHYSICAL BODY; HUMAN. Thus, it is the utilitarian and pragmatic sense in this image concept consideration that is the most important for the American community.

Further studies can deal with clarifying the obtained results via broader corpus samples. We can provide a complex reconstruction of the single RESISTANCE layer model in the American mind. The RESISTANCE research on samples of other allies' countries (the United Kingdom) may be conducted to compare the experience types of solving conflicts between several states.

Key words: *resistance, concept, layer concept model, image, conceptual metaphor, discourse, corpus.*

Постановка проблеми. Розпочата ще 2014 року ворожа агресія проти України міцно консолідувала народ задля протидії імперіалізму й підтримки демократичних цінностей. Вдала відсіч ворогові, здобуття перемоги та післявоєнна відбудова неможливі без співпраці з союзниками: тільки в єдності ми сильні та незламні. Еволюція таких навичок закладена в концептах – самопримножуваль-

них мінливих ментальних утвореннях, які динамічно ревалоризують накопичений досвід людства.

Народні цінності єднання міцно закладені в двох концептах – СТИЙКІСТЬ та ОПІР. Сумський державний університет проводив ґрунтовні міжкафедральні дослідження феномену стійкості в територіальних громадах у період дії воєнного стану (Купенко та ін.,

2023). Наразі постала черга дослідити концепт ОПІР як соціально значущий концепт.

Аналіз останніх публікацій. Згідно з наукометричною базою *Scopus*, за останні 8 років посилюється інтерес до України загалом та національного опору ворожій агресії зокрема. Фахівців цікавить, у який спосіб українці консолідуються сьогодні для захисту рідної землі від окупантської навали та обстоювання суверенітету держави (Deineko, 2023). Досліджено, як українська нація відновлюється під час та після воєнних потрясінь (Kudelia, 2022). Проведено історичні паралелі з минулими конфліктами, наприклад, з українським опором «радянському визволителю» після закінчення Другої світової війни (Juodis, 2020; Boshuk, 2021). Осмислено моральну виправданість сучасного збройного опору російському імперіалізму (Žotkevičiūtė-Banevičienė, 2022). Крім того, вивчено досвід єднання українців у площині протидії зросійщенню освіти та культури (Kozak, 2022; Kozmenko et al., 2023). Сучасність зіставлено з минулими епохами української історії, коли теж силоміць нав'язували чужі цінності, і не тільки в тоталітарному СРСР (Renchka, 2022), але й у незалежній Україні: з 1991 року російський політикум невпинно протидівав будь-яким спробам українізації її Центральної та Східної частин (Fournier, 2002).

Поряд із цим акцентовано увагу на важливій ролі жінок у відсічі окупаційним амбіціям ворога (Koshulko & Dluhopolskyi, 2022; Phillips & Martsenyuk, 2023). З іншого боку, детально вивчено український віртуальний опір загарбникам у цифровому просторі як одну з новітніх форм державного захисту (Zwarun & Canevez, 2023).

Водночас розширюють свій спектр і власне когнітивні студії. Традиційно визнано, що концепт структурують три шари: поняттєвий, перцептивно-образний та валоративний (Приходько, 2008). Порядок дослідження цих елементів не є облігаторним у виведенні цілісної структури концепту. Утім, доволі часто лінгвісти починають когнітивні напрацювання саме з образного складника, об'єктивованого в концептуальних метафорах.

Розроблена Дж. Лакоффом та М. Джонсоном (Lakoff & Johnson, 1981) методика кон-

цептуальної метафори сьогодні активно використовується в студіях політичних процесів. Наприклад, у європейському вимірі з опорою на неї вивчено тематику BREXIT (Morozova, 2017; Bilyk & Pyliachuk, 2018), а в українському – метафоризацію МАЙДАНУ (Єгорова та Рогоза, 2015).

Важливо й те, як Україну асоціативно осмислюють союзники, зокрема США. У контексті зазначеного вивчено специфіку ментальної образності в американській свідомості концептів УКРАЇНА (Степанов та Носова, 2022) і НЕЗАЛЕЖНІСТЬ (Степанов та Ласюченко, 2022). Цей контекст спонукає нас дослідити й асоціативний потенціал концепту ОПІР в американській картині світу. У наступних студіях ми введемо інші елементи, а зрештою, і цілісну шарову модель концепту. Як наслідок, порівняємо, наскільки американський підхід до вирішення кризових конфліктів відрізняється від українського. Цим зумовлена **актуальність** нашої наукової розвідки.

Її **об'єкт** – концепт ОПІР, **предмет** – розкриття його асоціативного потенціалу в американській свідомості.

Мета – вивести перелік концептуальних метафор, з якими асоційовано концепт ОПІР у американському соціумі. Поставлено такі **завдання** для досягнення мети:

- 1) укласти матеріал дослідження;
- 2) визначитися з методикою аналізу;
- 3) проаналізувати матеріал та встановити концептуальні метафори.

За джерельну базу дослідження послуговував Корпус сучасної англійської мови американського варіанта (СОСА, 2023). Станом на 15.10.2023 за запитом «resistance» корпус видав конкорданс обсягом 32579 контекстів. Випадковою вибіркою обрано 100 контекстів, які проаналізовано на предмет визначення асоціативного потенціалу концепту ОПІР. Для цього використано методика концептуальної метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона (Lakoff & Johnson, 1981) у поєднанні з параметрами порядку метафоризації Н. В. Таценко: спеціальність, дименсіальність, дискретність, посесивність, персоніфікація, артефактність тощо (Таценко, 2018).

Виклад матеріалу. Параметри порядку метафоризації Н. В. Таценко визначають

ракурси осмислення образного шару концепту ОПІР. Так, параметр спеціальності встановлює рамки локальності, тобто ОПІР розуміється як конкретне МІСЦЕ. Його конкретні просторові орієнтири задані параметром дименсiальності (*internal, outside resistance*).

Нижче наведено контексти з об'єктивованими метафорами. У круглих дужках зазначено номер контексту з загального конкордансу за запитом «resistance» на сайті корпусу СОСА (станом на 15.10.2023). Хвиляста лінія позначає напрям семантичної валентності пунктирно підкресленого імені концепту ОПІР.

Bringing in an outside consulting firm enabled corporate managers to carry out drastic measures that would otherwise face insurmountable internal resistance (89).

Will Dutch people have to, as during World War II, listen secretly to broadcasts on clandestine radio stations, beamed in from the Resistance outside? (22)

Вимірність МІСЦЯ сягає ширшого масштабу: регіонального, глобального, всесвітнього (*regional, worldwide, ubiquitous resistance*).

We will defeat this project to destroy the regional resistance but we will not do it by stopping our momentum (229).

Separately, Sharran Burrow called for urgent worldwide resistance to protect the Internet from the UN threat (306).

Leadership is about change, but what is a leader to do when faced with ubiquitous resistance? (433)

Дименсiально ОПІР-МІСЦЕ може уявлятися як різний природний (СТЕЖКА – *path of resistance*; МОРЕ – *wave of resistance*) або соціальний об'єкт (ПЛОЩА – *area of resistance*; ПЕРЕХРЕСТЯ – *juncture of resistance*).

Yes, there were trailblazers in every field but teaching, nursing and, later, social work provided the paths of least resistance (27).

It must also be understood as part of the wave of global resistance against the austerity impositions of neo-liberal capitalism stimulated by the collapse of the global economy in 2007-2008 (480).

You are assuming that we could have won it without AQ instituting Sharia Law in areas of resistance (58).

Yes, Democratic Socialism is the road to tyranny and serfdom, and at this juncture resistance sometimes seems futile (61).

Через межі ОПОРУ-МІСЦЯ можуть переміщуватися предмети, що уможлиблює параметр спеціальної трансференції. Об'єкти як проникають у МІСЦЕ (*push through resistance*), так і покидають його (*abandon resistance*).

I pushed through the depressive resistance to do these things because someone I trusted told me I needed to (115).

But if the past is any guide, it will come around and abandon its current resistance to bilateral talks if it sees a potential for breakthrough (631).

Водночас і сам ОПІР можна розцінювати як РІЧ, піддану рухові. Наприклад, її знаходять (*find resistance*) та відкладають (*set resistance aside*).

If you find resistance, then simply say “make it \$10, and I will give you a large cup at Starbucks – your choice – absolutely free” (658).

It requires business leaders to set aside resistance to open information sharing and acknowledge that the bottom line for the business is solving the problem (682).

Варто сказати, що РІЧ як ОПІР має доволі дифузний характер. Посднуючись із параметром посесивності, тандем дименсiальності та спеціальної трансференції розвертає осмислення РЕЧІ в бік ОПОРУ-РЕСУРСУ. Над ним можуть виконуватися різні операції. По-перше, ОПІР як РЕСУРС пропонують у володіння (*offer resistance*).

Their hope is to discourage and exhaust you to the point that no resistance is offered. Keep writing. Keep teaching. Keep fighting back on all fronts (4).

По-друге, ОПІР-РЕСУРС передають та отримують у володіння (*provide, get, have resistance*).

One can hope that Krugman will provide some resistance. I say this as no particular fan of Krugman (328).

Wonder how much resistance we will get from the secret service? (46)

Some of us are healthy and young and good looking and have parents that love us and have a resistance to addiction, and live in a safe neighborhood (460).

По-третє, ОПІР-РЕСУРС накопичують для користування ним у майбутньому (*gather resistance*). Шукають нові джерела для його поповнення (*source of resistance*).

*The reason the Ed Reform movement marginalizes parents from the discussion so much is because they know that they are the true sleeping giant **gathering resistance** to these reforms, not the teachers' unions (578).*

*But Hayes did not really paint a picture of how things would end, although he mentioned the Tea Party and Occupy as important **sources of resistance** (605).*

По-четверте, ОПІР як РЕСУРС має ліміт на використання. Його фактичний загальний запас може бути надлишковим (*add extra resistance*), недостатнім (*lack of resistance*), майже вичерпаним (*remaining resistance*) або повністю вичерпаним (*exhaust resistance*).

*This activation will become essential when **adding any extra resistance** (447).*

*According to the Rape, Abuse and Incest National Network (RAINN), **lack of physical resistance** is not evidence of consent (7).*

*These two marionettes are not about to displease those who hold the strings by failing to squash **remaining pockets of resistance** to globalist hegemony with our military before eventually dissolving the US military altogether (54).*

*With all reasonable means of **resistance exhausted** and with certain death the only alternative, capture does not imply dishonor (346).*

Прикметно, що дименсiальнiсть задає i конкретний обсяг наявного ОПОРУ-РЕСУРСУ (*portion, pocket, iota of resistance*).

*Extremist elements make up only a **portion of the resistance** to Gaddafi and have been present in every popular uprising in the region (132).*

*These two marionettes are not about to displease those who hold the strings by failing to squash remaining **pockets of resistance** to globalist hegemony with our military before eventually dissolving the US military altogether (54).*

*I have a suggestion for the Republicans, one they will not hear from anyone else: give Barry and Company everything they want, without an **iota of resistance** (596).*

Аналогічну обмеженість ОПОРУ як РЕСУРСУ передають кількісні займенники та заперечні прикметники (*much, little, least, no resistance*).

*Wonder how **much resistance** we will get from the secret service? (46)*

*Many of the bike lane miles are low-hanging fruit streets where redesigns of the roadways would meet **little resistance** (51).*

*Yes, there were trailblazers in every field but teaching, nursing and, later, social work provided the paths of **least resistance** (27).*

*At United Teachers Los Angeles (UTLA), it seems that \$50 is a high figure when it comes to the cost of assuring that teachers get screwed, while putting up **no resistance** to LAUSD (39).*

Унаслідок використання ОПОРУ-РЕСУРСУ формується висновок, наскільки якісним виявився кінцевий ефект. Наприклад, застосування РЕСУРСУ може бути марним (*futile resistance*).

*Democratic Socialism is the road to tyranny and serfdom, and at this juncture **resistance** sometimes seems **futile** (61).*

Поряд з цим, ОПІР мислиться не лише як цілісний РЕСУРС, але і як ФРАГМЕНТ чогось (*resistance as part of something*).

***Resistance** and breakdowns **are part of the deal, part of the journey** (236).*

Паралельно з ресурсним підходом до розуміння ОПОРУ, дименсiальнiсть розгортає осмислення ОПОРУ як фізичного явища, яке можна виміряти (*resistance level is ...*). Тобто спрацьовує метафора ОПІР є ФІЗИЧНЕ ТІЛО.

*Recently, the **resistance level around 1.0421** stopped a further rise, and the rate weakened slightly. But now the market is set to start a new test of this hurdle (467).*

Як ФІЗИЧНЕ ТІЛО, ОПІР може набувати певної форми (*primary form of resistance*), переходити в інший агрегатний стан (*resistance hardens*).

*He also commits a chapter to each of the **primary forms of resistance** (245).*

*Confronting people with inconvenient facts is likely only to **harden** their **resistance** to change (226).*

ОПІР-ФІЗИЧНЕ ТІЛО може обмірковуватися у різних вимірах фізики:

1. Тепловий вимір. ОПІР здатен змінювати (*heat resistance*) та підтримувати температуру (*thermal resistance*).

As to the consistent speed, once you had the weakened area collapse, that almost identi-

cal reaction continued downward until it **heated** some **resistance** near the lower floors and the foundation (422).

Single pane windows and metal doors offer little in terms of insulation and **thermal resistance** (691).

2. Звуковий вимір. ОПІР має певний акустичний рівень (*quiet resistance*). Інші тіла можуть взаємодіяти з ним із звуковим супроводом (*squelch resistance*).

There are signs of **quiet resistance** around the mountain – in the little placards nailed to some fence posts calling for the protection of the Lowell ridgeline (56).

And this clearcutting, sterilization of urban crucibles has been accomplished with the blowtorch of cheap money and has been as effective at **squelching resistance** culture as if we were all consigned to Guantanamo (574).

Крім того, звуковий рівень ОПОРУ піддається точному налаштуванню (*tone down resistance*).

Toning down the rhetoric might calm things a bit, but **toning down** the **resistance** to a universal, worldwide Muslim caliphate can never be abated or abandoned (615).

3. Ваговий вимір. ОПІР має велику масу (*massive resistance*).

But you would much rather lead 15 other states in **massive resistance** against big government and tell your constituents good luck in the private sector (214).

4. Оптичний вимір. На ОПІР фокусуються інші тіла (*focus on resistance*).

I had a really bad relationship with exercise until I joined an alternative gym here in town that **focused on** body weight, **resistance** and stuff you could do at home if you just bought a few simple things (415).

5. Механічний вимір. ОПІР рухається та контактує з іншими тілами. Для ОПОРУ наслідки такої взаємодії можуть бути різними: удар (*hit resistance*), деформування (*crush resistance*), руйнування (*break resistance*), сплюснення (*squash resistance*).

It is possible the market is forming a long-term double-headed bottom, which would put the low point in the 6300-7700 area next spring only **hitting** the **resistance** around 11000 in the first half of 2012 (82).

Poland finally fell on 6 October as the last organized **resistance** was **crushed** at Hel and Kock (101).

Once the **resistance** is **broken**, those people become strong evangelists in the other direction (227).

These two marionettes are not about to displease those who hold the strings by failing to **squash** remaining pockets of **resistance** to globalist hegemony with our military before eventually dissolving the US military altogether (54).

Тіла можуть рухатися вдовж ОПОРУ. Така поверхня може бути слизькою (*slippery resistance*).

The **slippery resistance** this provides is a necessity for you, your employees and your customers, and the appearance is absolutely amazing (24).

ОПІР фізично осмислено не лише в суто предметному сенсі. Він виступає і конкретним ЧИННИКОМ, що діє на інші тіла з характерними наслідками – позитивними або негативними (*resistance causes, affects*).

Many victims make the good judgment that physical **resistance** would **cause** the attacker to become more violent (8).

But **resistance** can disproportionately **affect** a corporation sense of safety and well-being. It is more sensitive than we are (706).

З іншого боку, і на ОПІР впливають чинники з певними наслідками. Для ОПОРУ такі наслідки бувають позитивними (*arouse, stimulate resistance*) або негативними (*reduce, prevent resistance*).

Originally, the US waged war on South Vietnam after its proxy terror-state slaughtered 70,000 people and **aroused** an uncontrollable **resistance** (430).

It must also be understood as part of the wave of global **resistance** against the austerity impositions of neo-liberal capitalism **stimulated** by the collapse of the global economy in 2007-2008 (480).

Raw diets have a lower glycemic index, which helps **reduce** insulin **resistance**, inflammation and post-oxidative stress.

Some bednets are DDT impregnated, in areas where local populations of mosquitoes are determined to be susceptible to the poison; but

*rotation of pesticides is used to try to **prevent resistance** to pesticides in the insects (527).*

Додатковий внесок робить дискретність. Позначаючи точно окреслений предмет, параметр перетворює ОПІР з ЧИННИКА на МАШИНУ. Дії останньої іменуються колокаціями на позначення робочих процесів: перемикання на різні режими (*to switch resistance*), управління (*manage resistance*).

*Physically, this **resistance switching** reminds on local phase changes somewhere in the material triggered by electric stress (489).*

*Our recent book “The Art and Science of Low Carbohydrate Living” was written for health care professionals, championing the benefits of carbohydrate restriction to **manage** insulin **resistance**, metabolic syndrome and type-2 diabetes (632).*

Утилітарність простежена і в асоціюванні ОПОРУ з ІНСТРУМЕНТОМ (*hammer of resistance*).

*How then to bring to the cause of Palestine the kind of political movement that helped shatter apartheid, between the **hammer** of the ANC **resistance** and the anvil of international solidarity? (528)*

Особливий вклад у образність концепту ОПІР вносить параметр персоніфікації. Уподібнений діям людини, ОПІР метафоризується через концепт ІСТОТА, розгортаючи низку аспектів цього осмислення.

1. Біологічний аспект. ОПІР є ІСТОТОЮ, котра подібно до інших організмів народжується, живе та помирає (*resistance emerges, persists, dies out*).

***Resistance** to these policies **emerged** with practical experimentations of different approaches to the regulation of property in the digital era and of how production can be organized in a networked world (331).*

*To pacify a determined guerrilla **resistance** that **persisted** in the Philippines for a decade after 1898, the US colonial regime used these advanced information technologies to amass detailed empirical data on Philippine society (73).*

*The sad thing is, all you have to do is to focus on this generation, and the **resistance** will have already **died out** (64).*

ОПІР володіє певною силою, завдяки чому забезпечує свої потреби (*stronger resistance*).

*If we consider how the power of intrusive government certainly seems to be growing and threatens to grow dramatically with the proposed government healthcare, it makes sense that **stronger resistance** would be expressed publicly (285).*

Втративши сили, ОПІР слабне та хвопить (*sap strength out of resistance*). Згодом така ІСТОТА одужує (*heal resistance*).

*It is against a murderous, torturous moral code that is **sapping the strength out of resistance** to nihilism and the willingness to support faking what is (548).*

*To **heal** our violent **resistance** to grace, the atonement has to enter into who we are incarnationally and say, yes you are violent, but I forgive you (473).*

Як і будь-який організм, ОПІР рухається в просторі (*resistance comes*).

*This **resistance** must **come** from the civil authority in order to restore the natural rights of man (272).*

2. Діяльнісно-психологічний аспект. Будучи ІСТОТОЮ, ОПІР володіє конкретним характером, демонструє ентузіазм (*active resistance, resistance begins*) чи небажання щось виконувати (*passive, depressive resistance*).

*It can be damaging if you see too many narratives that tell you such **active resistance** is the only acceptable way to respond to trauma (184).*

*Desertion and AWOL rates have climbed since the **resistance began** its armed campaign against the occupation (242).*

***Passive resistance** just gets you buried, one way or the other (45).*

*I pushed through the **depressive resistance** to do these things because someone I trusted told me I needed to (115).*

Маючи ентузіазм, ОПІР-ІСТОТА проявляє високі цінності (*brave resistance*) та здійснює героїчні вчинки (*great feats of resistance*).

*Their **brave resistance** speaks well of them, but those voices of independence are going to lose (925).*

*The book details the **great feats** of the anti-Japanese **resistance** in the 1930s that were led by Kim Il-Sung in Manchuria (448).*

Темперамент ОПОРУ мінливий. Дименсiальність градуєє шкалу поведінки ІСТОТИ: стійкість (*determined resistance*) – роздратування (*resistance gets fiercer*) – лють (*violent resistance*).

To pacify a determined guerrilla resistance that persisted in the Philippines for a decade after 1898, the US colonial regime used these advanced information technologies to amass detailed empirical data on Philippine society (73).

I also expect that resistance will get fiercer, given that the plundered will have no other avenue (662).

To heal our violent resistance to grace, the atonement has to enter into who we are incarnationally and say, yes you are violent, but I forgive you (473).

ОПІР-ІСТОТА проявляє свою психологічну натуру в діяльності (*resistance manifests itself*).

Resistance to change manifests itself in many ways, from foot-dragging and inertia to petty sabotage to outright rebellions (433).

Водночас люди здатні сприймати, відчувати та аналізувати ОПІР, так що він стає ОБ'ЄКТОМ СПРИЙНЯТТЯ (*see resistance*), ВІДЧУТТЯ (*experience resistance*) та АНАЛІЗУ (*work through resistance*).

The critical difference in my last approach to going to the gym was that I saw my resistance really clearly, and I kept checking back in on it (154).

Have you experienced resistance to change amongst co-workers when it comes to adopting new technology? (3)

I would like to address why it is so scary to look at your numbers, and give you some solid invitations for working through the resistance so you can finally look at your numbers and create a money practice that is nurturing (140).

Зрештою, люди роблять висновки про ОПІР, ставлячись до нього з повагою. Активується метафора ОПІР є ОБ'ЄКТ ШАНИ (*laud resistance*).

He lauded the fact that the resistance was able to force a million and a half of residents to stay in shelters (343).

3. Соціально-виробничий аспект. ОПІР-ІСТОТА комунікує з іншими людьми для досягнення певної трудової мети. Так, з ОПОРОМ зустрічаються, співпрацюють в команді (*meet with, deal with, participate in resistance*).

If you attempt to force your will on the organization, you will be met with resistance (2).

If you really want to make a change and make it stick, it is critical that you look at and deal with your resistance (155).

During World War I, Czechs participated in resistance against the Axis powers, and their leaders lobbied in European capitals for independence (287).

ОПІР-ІСТОТА ремонтує зламані вироби (*resistance restores*).

If need be, this resistance must come from the civil authority in order to restore the natural rights of man (272).

Окремий внесок у осмислення ОПОРУ робить параметр артефактності. Продукуючи вироби, людина асоціює ОПІР зі створеним ПРОДУКТОМ / СПОРУДОЮ (*create, put up resistance*).

Belief only creates resistance and isolation. And where there is isolation, there is no possibility of tranquility (44).

It seems that \$50 is a high figure when it comes to the cost of assuring that teachers get screwed, while putting up no resistance to LAUSD (39).

ОПІР як ПРОДУКТ / СПОРУДА піддається руйнуванню (*break, destroy resistance*).

Eyewitnesses describe Mitchell as quoting Seligman as useful in showing how to break the resistance of detainees to interrogation (514).

We will defeat this project to destroy the regional resistance but we will not do it by stopping our momentum (229).

4. Соціально-конфліктний аспект. ОПІР інтерпретується крізь призму гострої боротьби між особами. Відповідно, ОПІР асоціюється з ВОРОГОМ / ОПОНЕНТОМ, якого намагаються стримати та здолати (*stand up to, fight, whip out, overpower, subdue resistance*).

They just do not stand up to resistance, they flee in search of easier targets, fellow blacks or Hispanics in low value neighborhoods, or flee for survival (801).

If you do not force yourself to get the first draft material down, you will never have anything to work with. So, fight resistance and get it done (686).

Gaddafi is trying to whip out the remaining resistance in the western part so he can have it for himself and something to negotiate with (468).

Take me, use me, fill me, mark me as yours. Claim me. Overpower and subdue any resistance (9).

Трапляється і зміна ролей, коли й сам ОПІР мислиться як ЗАХИСНИК проти ворожої активності (*resistance against government, occupation*).

*But you would much rather lead 15 other states in massive **resistance against government** and tell your constituents good luck in the private sector (214).*

*Desertion and AWOL rates have climbed since the **resistance** began its armed campaign **against the occupation** (242).*

Висновки. В американській свідомості ОПІР ототожнений з МІСЦЕМ; РІЧЧЮ; РЕСУРСОМ; ФРАГМЕНТОМ; ФІЗИЧНИМ ТІЛОМ; ЧИННИКОМ; МАШИНОЮ; ІНСТРУМЕНТОМ; ІСТОТОЮ; ОБ'ЄКТОМ СПРИЙНЯТТЯ / ВІДЧУТТЯ / АНАЛІЗУ / ШАНИ; ПРОДУКТОМ / СПОРУДОЮ;

ВОРОГОМ / ОПОНЕНТОМ; ЗАХИСНИКОМ. Найвищу частотність виявили концептуальні метафори ОПІР є РЕСУРС; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; ІСТОТА. Ця картина свідчить про утилітарно-прагматичне ставлення американців до концепту, коли ОПІР мислиться як засіб для досягнення цілей (РЕСУРС) та амбітний суб'єкт на шляху до мети (ІСТОТА). Такі контакти аналогічні природному осмисленню взаємодій між сутностями (ФІЗИЧНЕ ТІЛО).

Перспективу нових досліджень убачаємо в уточненні наявних результатів на ширших корпусних вибірках, а також у комплексній реконструкції цілісної моделі концепту ОПІР в американській свідомості. Наразі визначено тільки образний складник у шаровій моделі концепту ОПІР (поняття, образ, цінності).

ЛІТЕРАТУРА

- Сторова О. І., Рогоза І. К.** Метафорична концептуалізація МАЙДАНУ (на матеріалі німецькомовних інтернет-ЗМІ). *Наукові записки НДУ імені М. Гоголя. Серія «Філологічні науки»*. 2015. Книга 3. С. 98–102. URL : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/44410>.
- Купенко О. В. та ін.** Гуманітарні засади соціальної стійкості людини в громаді : монографія. Суми : Мрія, 2023. 252 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91515>.
- Приходько А. М.** Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.
- Степанов В. В., Ласюченко В. В.** Перцептивно-образний шар концепту НЕЗАЛЕЖНІСТЬ в американському дискурсі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : «Філологія»*. 2022. Випуск 51. С. 119–128. DOI : <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15>.
- Степанов В. В., Носова А. С.** Метафоризація концепту УКРАЇНА в сучасному американському публіцистичному дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2022. Випуск 57. С. 87–92. DOI : <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.57.21>.
- Таценко Н. В.** Емпатія в сучасному англомовному дискурсі : когнітивно-синергетичний вимір : дис. ... доктора філол. наук: 10.02.04. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 460 с.
- Bilyk O., Pyliachyk N.** Metaphorization of BREXIT in modern political discourse. *Advanced Education*. 2018. Issue 10. P. 118–126. DOI : <http://dx.doi.org/10.20535/2410-8286.127267>.
- Boshyk Yu.** Repatriation and resistance : Ukrainian refugees and displaced persons in occupied Germany and Austria, 1945–1948. *Refugees in the Age of Total War*. The United Kingdom : Routledge, 2021. P. 198–218.
- COCA: Corpus of Contemporary American English. URL : <https://www.english-corpora.org/coca>
- Deineko O.** Ukraine, war and resistance : Reshaping social cohesion. *Studia Sociologicae*. 2023. Volume 2. Issue 249 P. 155–177. DOI : <http://dx.doi.org/10.24425/sts.2023.146173>.
- Fournier A.** Mapping identities : Russian resistance to linguistic ukrainisation in Central and Eastern Ukraine. *Europe-Asia Studies*. 2002. Volume 54. Issue 3. P. 415–433. URL : <https://doi.org/10.1080/09668130220129542>.
- Juodis D.** Soviet security forces against Ukrainian and Lithuanian partisans in 1944–1953: Suppression of the armed resistance (based on the SBU material). *Acta Historica Universitatis Klaipedensis*. 2020. Volume 40. P. 69–95. DOI : <https://doi.org/10.15181/ahuk.v40i0.2130>.
- Koshulko O., Dluhopolskyi O.** Exploring women's resistance against occupation and war in Ukraine. *Revista Estudos Feministas*. 2022. Volume 30. Issue 1. P. 1–12. DOI : <https://doi.org/10.1590/1806-9584-2022.v30n175862>.

- Kozak N.** Art resistance against Russia's "non-invasion" of Ukraine. *East/West: Journal of Ukrainian Studies*. 2022. Volume 9. Issue 1. P. 67–104. DOI : <https://doi.org/10.21226/ewjus585>.
- Kozmenko S., Danko Yu., Kozlovskiy S.** Academic management in war conditions : Chronicles of aggression and resistance experience of Ukrainian universities. *Problems and Perspectives in Management*. 2023. Volume 21. Special issue 2. P. 1–3. DOI : [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21\(2-si\).2023.01](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21(2-si).2023.01).
- Kudelia S.** The Ukrainian state under Russian aggression : Resilience and resistance. *Current History*. 2022. Volume 121. Issue 837. P. 251–257. DOI : <https://doi.org/10.1525/curh.2022.121.837.251>.
- Lakoff G., Johnson M.** *Metaphors we live by*. Chicago : University of Chicago Press, 1981. 256 p.
- Morozova O.** Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS. Language Yesterday, Today, Tomorrow*. 2017. Volume 2. Issue 2. P. 250–283. URL : <https://lartis.sk/wp-content/uploads/2019/01/MorozovaLArt2.02.2017.pdf>.
- Phillips S. D., Martsenyuk T.** Women's agency and resistance in Russia's war on Ukraine : From victim of the war to prominent force. *Women's Studies International Forum*. 2023. Volume 98. Article 102731. DOI : <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102731>.
- Renchka I.** The means of verbalizing the phenomenon of resistance to the Soviet totalitarian system (based on journalistic and epistolary texts by Valerii Marchenko). *Studia z Filologii Polskiej i Słowianskiej*. 2022. Volume 57. Article 2620. DOI : <https://doi.org/10.11649/sfps.2620>.
- Žotkevičiūtė-Banevičienė A.** Moral element of military power : The Ukrainian military resistance in the Russia-Ukraine war. *Logos (Lithuania)*. 2022. Volume 113. P. 105–115. DOI : <https://doi.org/10.24101/logos.2022.78>.
- Zwarun L., Canevez R.** Looking back to look forward : Ukraine's evolving use of digital space for resistance and public diplomacy, 2014-2022. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*. 2023. Volume 16. Issue 1. P. 65–91. DOI : <https://doi.org/10.21409/70GF-3808>.

REFERENCES

- Bilyk, O., & Pyliachyk, N.** (2018). Metaphorization of BREXIT in modern political discourse. *Advanced Education*, 10, 118–126. DOI : <http://dx.doi.org/10.20535/2410-8286.127267> [in English].
- Boshyk, Yu.** (2021). Repatriation and resistance: Ukrainian refugees and displaced persons in occupied Germany and Austria, 1945–1948. In A. C. Bramwell (Ed.), *Refugees in the Age of Total War* (pp. 198–218). Routledge [in English].
- COCA:** Corpus of Contemporary American English (2023). Retrieved from: <https://www.english-corpora.org/coca> [in English].
- Deineko, O.** (2023). Ukraine, war and resistance: Reshaping social cohesion. *Studia Socjologiczne*, 2(249), 155–177. DOI : <http://dx.doi.org/10.24425/sts.2023.146173> [in English].
- Fournier, A.** (2002). Mapping identities: Russian resistance to linguistic ukrainisation in Central and Eastern Ukraine. *Europe-Asia Studies*, 54(3), 415–433. DOI : <https://doi.org/10.1080/09668130220129542> [in English].
- Juodis, D.** (2020). Soviet security forces against Ukrainian and Lithuanian partisans in 1944-1953: Suppression of the armed resistance (based on the SBU material). *Acta Historica Universitatis Klaipedensis*, 40, 69–95. DOI : <https://doi.org/10.15181/ahuk.v40i0.2130> [in English].
- Koshulko, O., & Dluhopolskyi, O.** (2022). Exploring women's resistance against occupation and war in Ukraine. *Revista Estudos Feministas*, 30(1), 1–12. DOI : <https://doi.org/10.1590/1806-9584-2022v30n175862> [in English].
- Kozak, N.** (2022). Art resistance against Russia's "non-invasion" of Ukraine. *East/West: Journal of Ukrainian Studies*, 9(1), 67–104. DOI : <https://doi.org/10.21226/ewjus585> [in English].
- Kozmenko, S., Danko, Yu., & Kozlovskiy, S.** (2023). Academic management in war conditions: Chronicles of aggression and resistance experience of Ukrainian universities. *Problems and Perspectives in Management*, 21(2-si), 1–3. DOI : [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21\(2-si\).2023.01](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21(2-si).2023.01) [in English].
- Kudelia, S.** (2022). The Ukrainian state under Russian aggression: Resilience and resistance. *Current History*, 121(837), 251–257. DOI : <https://doi.org/10.1525/curh.2022.121.837.251> [in English].
- Kupenko, O.V. et al.** (2023). *Humanitarni zasady sotsialnoi stiikosti liudyny v hromadi [Humanitarian foundations of community social resilience]*. Sumy: Mriia. Retrieved from: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91515> [in Ukrainian].
- Lakoff, G., & Johnson, M.** (1981). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press [in English].

- Morozova, O.** (2017). Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS. Language Yesterday, Today, Tomorrow*, 2(2), 250–283. Retrieved from: <https://lartis.sk/wp-content/uploads/2019/01/MorozovaLArt2.02.2017.pdf> [in English].
- Phillips, S. D., & Martsenyuk, T.** (2023). Women's agency and resistance in Russia's war on Ukraine: From victim of the war to prominent force. *Women's Studies International Forum*, 98, 102731. DOI : <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102731> [in English].
- Prykhodko, A. M.** (2008). *Kontsepty i kontseptosystemy v kohnityvno-dyskursyvni paradyhmi linhvistyky [Concepts and concept systems in the cognitive-discourse paradigm of linguistics]*. Zaporizhzhia: Premier [in Ukrainian].
- Renchka, I.** (2022). The means of verbalizing the phenomenon of resistance to the Soviet totalitarian system (based on journalistic and epistolary texts by Valerii Marchenko). *Studia z Filologii Polskiej i Slowian-skiej*, 57, 2620. DOI : <https://doi.org/10.11649/sfps.2620> [in English].
- Stepanov, V. V., & Lasiuchenko, V. V.** (2022). Pertseptyvno-obraznyi shar kontseptu NEZALEZHNISt v amerykanskomu dyskursi [The image layer of the INDEPENDENCE concept in the American discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Ivana Franka. Serii: «Filolohiia» – Problems of Humanities: A Collection of Scientific Works of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University. Series “Philology”*, 51, 119–128. DOI : <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.15> [in Ukrainian].
- Stepanov, V. V., & Nosova, A. S.** (2022). Metaforyzatsiia kontseptu UKRAINA v suchasnomu amerykanskomu publitsystychnomu dyskursi [Metaphorization of the UKRAINE concept in the modern American journalistic discourse]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu. Serii «Filolohiia» – The International Humanitarian University Herald. The Philology Section*, 57, 87–92. DOI : <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.57.21> [in Ukrainian].
- Tatsenko, N. V.** (2018). *Empatiia v suchasnomu anhlo-movnomu dyskursi: kohnityvno-synerhetychnyi vymir [Empathy in the modern English discourse: The cognitive-synergetic dimension]* (Doctoral thesis). V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine [in Ukrainian].
- Yehorova, O. I., & Rohoza, I. K.** (2015). Metaforychna kontseptualizatsiia MAIDANU (na materialii nimetskomovnykh internet-ZMI) [Metaphorical conceptualization of MAIDAN (based on the Internet mass media)]. *Naukovi zapysky NDU imeni M. Hoholia. Serii «Filolohichni nauky» – Notes of the M. Hohol Nizhyn State University. The Philology Section*, 3, 98–102. Retrieved from: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/44410> [in Ukrainian].
- Žotkevičiūtė-Banevičienė, A.** (2022). Moral element of military power: The Ukrainian military resistance in the Russia-Ukraine war. *Logos (Lithuania)*, 113, 105–115. DOI : <https://doi.org/10.24101/logos.2022.78> [in English].
- Zwarun, L., & Canevez, R.** (2023). Looking back to look forward: Ukraine's evolving use of digital space for resistance and public diplomacy, 2014–2022. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*, 16(1), 65–91. DOI : <https://doi.org/10.21409/70GF-3808> [in English].